

nemlig, at de smaa Fattigcommuner, med Hensyn til den sparsommelige Bestyrelse, og Omforgen ad den private Vel for de Fattige, i mange Henseender, er at foretrække for de større, og, naar jeg derfor kan faae et Middel, hvorved jeg kan modvirke denne Tendents til at hindre Arbeidsbefolkningens Flytning, saa troer jeg, at jeg bør foretrække dette, frem for Forslag, der ville være meget mere gennemgribende. Mine Herrer! det er sagt til Dem — jeg erindrer, at det var den ærede Indenrigsminister, som gjorde den Bemærkning, — at det ikke alene var Tilfældet paa Godserne, men og i Selveierdistricterne, at man føler saadan Trang til Huus, og de kunne slutte deraf, at naar vi derfor skulle tage Bestemmelse i saa Henseende, saa skal vi tage en Bestemmelse, der ikke alene gjelder for Fæstegodsset, men tillige kunde være for Selveiergodsset. Men jeg maa i denne Henseende erindre om, at Trangen til Huus har en aldeles forskjellig Bestaaenhed, naar den findes paa Selveiersogne og naar den findes paa Fæstegods. Jeg kan ikke her gaae ind paa at oplyse dette i sit hele Omfang; jeg haaber, naar vi komme til det Forslag, som er sat efter dette paa Dagsordenen, at jeg saa skal kunne gjøre det indlysende for Thinget, at det vel er Noget, som tilsyneladende seer eens ud, men som i Virkeligheden er aldeles forskjelligt. Den Trang til Huus, som findes paa Godserne, er aldeles forskjellig fra den, som findes paa Selveierdistricterne, thi jeg vil ikke beraabe mig her paa hvad der ogsaa blev anført af en æret Rigsdagsmand ved den forrige Behandling af denne Sag, at man meget hyppigt kunde antage, at den Trang til Huusleilighed, som opstod i Selveierdistricterne, for endeel hidrørte fra de Indfrænkninger, som hvilede paa selve Fæstegodsset. Jeg kan derfor ikke finde, at vi skulle forfaste dette Vædringsforslag for at gribe til mere almindelige Forholdsregler. Det Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt's 2det District (Eschering) forekommer mig at have en saadan mere almindelig Character, og at være langt mere farlig for Samfundet, saa at det kunde blive truende for den Grundvold, hvorpaa Samfundet hviler; men jeg skal udsætte at yttre

mig yderligere herover til vi komme til Behandlingen af dette Forslag. Det forekommer mig klart, at naar vi see hen til, at vi muligvis kunne komme til, naar vi ikke i Tide raade Bod paa disse Ulemper, som findes i Samfundet, at gribe til langt mere gennemgribende Foranstaltninger, saa skulle vi i Tide gribe til det lempelige Middel, som indeholdes i det her foreliggende Vædringsforslag. Maa ske vil man indvende derimod, at vi derved løb Fare for ikke at sætte denne Lov igjennem, da vi jo ikke ere de eneste, der skulle vedtage Loven. Jeg tvivler imidlertid ikke om, at naar denne Sag bliver underkastet den i vort Regulativ foreskrevne Døftelse, vil den vistnok finde Indgang; det har viist sig ved andre Sagers Behandling, at Thinget ikke plages af en saadan taabelig Vædsfølelse, at det antager, at fordi det eengang har vedtaget Noget, saa skulde det alene derfor holde saa fast derpaa, at det endog skulde udsætte sig for, at Loven muligt ikke gik igjennem. Jeg troer, at Thinget har i en anden Sag viist en saa stor Føielighed og Eftergivenesshed, at man har al Grund til at vente, at man paa et andet Sted i dette Tilfælde vil tage alt Hensyn dertil, naar det viser sig, hvormeget denne Sag ligger nærværende Thing paa Hjerte.

Mourier: Det er det første Tilfælde, i hvilket det er indtruffet, at en Sag anden Gang fra Landstinget er kommen hertil. Det ærede Thing befinder sig derfor med Hensyn til nærværende Sag i en noget særegen Stilling, der vel kan opfordre til alvorlig Overveelse. Hvad selve Sagens Realitet angaaer, har den allerede her og andetsteds været saa udførligt drøftet, at det kunde synes ufornuødent, at opholde sig videre derved. Men jeg skal dog udbede mig Tilladelse til, i nogle faa Træk at samle det, der forekommer mig at udgjøre Sagens Hovedmomenter, og hertil at knytte nogle yderligere Bemærkninger. Jeg fundt mig saameget mere opfordret til ikke at lade uberørt, hvad der angaaer den egentlige Realitet af Sagen, som vi nylig have hørt et Foredrag, der netop gik meget ind paa denne Deel af Sagen, og som indeholdt flere Bemærkninger, der vel kunne behøve at imødegaaes. Jeg vil først bede det ærede Thing at